МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

Мова навчання – ***українська***
Шифр та найменування галузі знань ***С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»***
Код та найменування спеціальності ***С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)»***
Кваліфікація ***доктор філософії з економіки та міжнародних економічних відносин***
Ступінь вищої освіти ***доктор філософії***

Затверджено на засіданні Ради спеціальності ***С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»***
«28» 08 2026 р. протокол № 1 .

1. Загальна інформація

Кафедра: Національної та міжнародної економіки
Викладач: **Павлов Олександр Іванович**, професор кафедри економіки промисловості, доктор економічних наук, професор

Профайл

Контакти:
048) 712-40-66
pavlovodessaep@gmail.com

Освітній компонент викладається на 2 курсі у 1 семестрі

Кількість: кредитів - 6, годин – 180

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	60	30	30
заочна	36	14	22
Самостійна робота, годин	Денна –120		Заочна – 144

Розклад занять

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент «Державне та регіональне управління» є одним з фундаментальних компонентів економічного циклу підготовки докторів філософії з економіки, який розкриває сутність, мету і завдання державного та регіонального управління; теоретичні основи формування та реалізації державної політики; особливості державної політики у різних сферах суспільного розвитку; роль різних гілок влади у державному та регіональному управлінні; особливості менеджменту органу державної влади; взаємодію органів публічної влади центральних та регіональних органів управління та світовий досвід державного та регіонального управління.

3. Мета освітнього компоненту

Мета: формування у здобувачів освіти спеціальних знань про основні принципи, закономірності формування і реалізації владних функцій суб'єктів політичної діяльності, у першу чергу держави, розкриття методології, методики та організаційних основ державного управління.

Завдання: формування у здобувача освіти сучасного економічного мислення з основних принципів, закономірностей та механізмів державного та регіонального управління.

У результаті вивчення освітнього компоненту здобувач освіти повинен

знати:

– теоретико-методологічні засади формування загальнодержавної та регіональної політики;

– закономірності управління на державному та регіональному рівнях; особливості державного управління в різних сферах суспільного розвитку та на різних рівнях;

– методичні та організаційні основи управління розвитком суспільства; існуючі моделі державного управління, вітчизняну систему та структуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх компетенції;

– законодавчі та нормативно-правові засади діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

– концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком.

вміти:

– прогнозувати наслідки та аналізувати зміст державної політики у різних сферах суспільного життя;

– визначати стратегічні та поточні цілі державного управління з урахуванням вимог сучасних проблем розвитку країни, регіону та окремих підприємств;

– приймати рішення щодо вибору найбільш доцільних методів та інструментів державного управління, використання яких дозволило б з найменшими витратами часу та інших ресурсів досягнути поставлених цілей;

– визначати ефективність мір державного управління; мати навички макроекономічного програмування та планування; аналізувати державний та регіональний бюджети, розуміти й аналізувати причини утворення дефіциту бюджету та державного боргу;

– визначати необхідні напрями зовнішньоекономічної політики держави у світлі реалізації прийнятої економічної політики та безпеки національних інтересів;

– досліджувати накопичений світовий досвід в області державного управління.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Державне та регіональне управління» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» та освітньо-науковій програмі «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти докторів філософії з економіки.

Інтегральна компетентність

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК05. Здатність розв’язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичноїінтеграції.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проєкти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх дляотримання нових знань

та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямах.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1. Перелік лекційних завдань

№ лекції денна / заочна	Назва змістового модуля, назва теми лекції та її короткий зміст	Кількість годин	
		денна	заочна
1	2	3	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ			
1/1	**Тема 1. Основи теорії державного управління** Державне управління як системне суспільне явище. Основні теорії державного управління. Державне та регіональне управління у системі суспільних наук.	2	1
2-3 /1	**Тема 2. Державна влада та державне управління** Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. Рівні, об'єкти та принципи державного управління. Цілі та функції державного управління. Класифікація методів державного управління. Організаційна структура державного управління та її види. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.	4	1
4 / 2	**Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку** Державне регулювання економічного розвитку країни. Державне управління соціальною сферою. Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Специфіка управління у сфері культури та ідеології.	2	0,5
5 / 2	**Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління** Законодавча влада та її функції. Роль виконавчої влади в державному управлінні. Судова влада у системі державного управління. Сутність і види суспільного контролю за владою.	2	0,5
6 / 2	**Тема 5. Державне управління на регіональному рівні** Сутність та специфіка регіонального управління. Основні напрями регіонального управління. Механізми реалізації регіональної політики держави. Регіональне управління та місцеве самоврядування.	2	1
	Всього за ЗМ 1	**12**	**4**
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ СТРУКТУР ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ			
7 / 3	**Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні** Розподіл влади в Україні. Органи виконавчої влади в Україні. Особливості місцевого самоврядування в Україні.	2	2
8 / 4	**Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні** Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління. Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Міністерства, комітети та інші центральні органи виконавчої влади. Територіальні органи центральних органів виконавчої влади.	2	1

9 / 4	**Тема 8. Регіональні органи державного управління** Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Факультативні територіальні одиниці.	2	1
10 / 5	**Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні** Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Місцеве самоврядування у міжнародних документах. Громадянин в державному управлінні.	2	1
11 / 5	**Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади** Орган влади як об'єкт організації. Сутність і особливості менеджменту органу державної влади, регламент його діяльності.	2	1
12 / 6	**Тема 11. Державна служба в Україні** Державна служба: функції, принципи та види організації. Проходження державної служби та управління державною службою. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні.	2	1
13 / 6	**Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади** Поняття ефективності в управлінні. Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади.	2	1
14 / 7	**Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління** Відносини центральних та регіональних органів державної влади. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян.	2	1
15 / 7	**Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління** Проблеми взаємовідносин гілок державної влади у сфері управління. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Проблеми сучасного розвитку системи державного та регіонального управління.	2	1
	Всього за ЗМ 2	**18**	**10**
Усього годин		**30**	**14**

5.2. Перелік практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1 / 1	Тема 1. Основи теорії державного управління	2	2
3 / 2	Тема 2. Державна влада та державне управління	4	2
4 / 3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	2	2
5 / 4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	2	2
6 / 5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	2	2
	Всього за ЗМ 1	**12**	**10**
7 / 6	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	2	2
8 / 7	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	2	1
9 / 7	Тема 8. Регіональні органи державного управління	2	1
10 / 8	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	2	2
11 / 9	Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади	2	2
12 / 10	Тема 11. Державна служба в Україні	2	1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочнаф.н.
13 / 10	Тема 12. Ефективність державного управління. Державний контроль у сфері виконавчої влади	2	1
15 / 11	Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління	2	1
15 / 11	Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління	2	1
Всього за ЗМ 2		**18**	**12**
Всього		**30**	**22**

5.3. Перелік завдань до самостійної роботи

№	Назва самостійної роботи	Кількість годин за змістовими модулями для формнавчання	
		денної	заочної
1.	Опрацювання теоретичного (лекційного) матеріалу і надання письмових відповідей на контрольні питання конспекту лекцій за темами 1-14	60	84
2.	Виконання однієї індивідуальної роботи на тему «Ефективність державного управління»	60	60
Всього СРС		**120**	**144**

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах поточного і підсумкового контролів.

Формами поточного контролю є:

- *письмові контрольні роботи за окремими темами або модульні контрольні роботи;*
- *виконання і захист індивідуального завдання;*
- *усне опитування.*

Підсумковий контроль – ***диф. залік.***

Здобувач має право отримати диф. залік, якщо він виконав протягом семестру всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів та отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову рейтингову оцінку.

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ		
Лекційний курс*	12	8
Практичні заняття*	12	10
Самостійна робота*	16	22
Тестування	10	10
Всього за змістовний модуль 1	**50**	**50**
Змістовний модуль 2. КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ СТРУКТУР ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ		
Лекційний курс*	18	14
Практичні заняття*	18	12
Самостійна робота*	9	9
Тестування	5	5

Всього за змістовний модуль 2	**50**	**50**
Всього	**100**	**100**

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в Одеському національному технологічному університеті.

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів

Критерії оцінювання лекційних та практичних занять (за одне заняття).

Теоретична підготовленість перевіряється і оцінюється за результатами усної або письмової бесіди на лекціях та відповіді на питання практичних занять, що складені у відповідності до змісту навчальної програми.

Денна та заочна форма	Зміст	Оцінка
2,0 – 1,7	Здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, розв'язує задачі, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки	відмінно
1,6 - 1,4	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, розв'язує задачі з незначними помилками. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки	дуже добре
1,3– 0,9	Здобувач відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.	добре
0,8– 0,3	Здобувач доволі фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання ОК, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	достатньо
0,2 – 0	Здобувач не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	незадовільно

Самостійна робота (опрацювання однієї теми та надання письмових відповідей: денна та заочна форми навчання – 5 тем у 1 модулі; 9 тем у 2 модулі)

Денна та заочна	Характеристика	Оцінка
1,0 – 0,91	Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
0,9 – 0,8	Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
0,7 – 0,6	Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
0,5 – 0,4	Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0,3 - 0	Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (виконання індивідуальних робіт: денна та заочна форми навчання – 1 робота у ЗМ 1)

Денна та заочна	Характеристика	Оцінка
11 – 10	Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
9 – 8	Самостійна відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
7 – 6	Самостійна відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
5 – 3	Самостійна відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
2 – 0	Самостійна не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Тестування (під час модульного контролю у ЗМ 1**)**

Денна та заочна	Характеристика	Оцінка
10 – 9	*100 - 81 % правильних відповідей*	відмінно
8 – 6	*80 – 64 % правильних відповідей*	дуже добре
5 – 4	*63 – 55 % правильних відповідей*	добре
3– 2	*54 – 43 % правильних відповідей*	достатньо
1 – 0	*42 – 0% правильних відповідей*	незадовільно

Тестування (під час модульного контролю у ЗМ 2**)**

Денна	Заочна	Характеристика	Оцінка
5 – 4	***5 – 4,5***	*100 - 81 % правильних відповідей*	відмінно
3,9 – 3,0	***4,4 – 4,0***	*80 – 64 % правильних відповідей*	дуже добре
2,9 – 2,5	***3,9 – 3,0***	*63 – 55 % правильних відповідей*	добре
2,4 – 2	***2,9 – 2,0***	*54 – 43 % правильних відповідей*	достатньо
1 – 0	***1 – 0***	*42 – 0% правильних відповідей*	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія. Наочні: ілюстрація, спостереження, демонстрація; пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.

Практичні заняття: виконання практичних робіт з наступним захистом результатів досліджень.

Самостійна робота: робота з навчально-методичними матеріалами, робота з інтернет-ресурсами, реферування, конспектування, науково-пошукова робота здобувачів.

8. Інформаційні ресурси

Базові:

1. Войт Д.С. Економічний розвиток регіонів в умовах соціалізації: особливості функціонування та завдання управління [Текст] : монографія / Д. С. Войт ; Міжнар. ун-т бізнесу і права. Херсон: Швець В.М., 2020. 360 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2014287
2. Войт Д.С. Управління економічним розвитком регіонів в умовах соціалізації [Текст] : дис. ... д-ра екон. наук : спец. 08.00.05 "Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка" : захищена 21.10.20 / Д. С. Войт ; наук. консультант І. О. Іртищева ; Одес. нац. акад. харч. технологій. Одеса : ОНАХТ, 2020. 412 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1431586
3. Менеджмент у державному управлінні [Текст] : навч. посіб. / В. П. Пєтков, В. М. Торяник ; за заг. ред. О. В. Негодченка, Дніпропетр. гуманіт. ун-т. — Стер. вид. — Херсон : Гельветика, 2021. — 404 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1616587
4. Вплив органів публічного управління на формування регіональних ринків [Текст] : кол. монографія / Т. В. Савченко, О. В. Ніколюк, О. В. Родіна ; Одес. нац. технол. ун-т. — Одеса : ОНТУ, 2023. — 222 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2160100
5. Регіоналістика : географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики [Текст] : навч. посіб. / О. Г. Топчієв, Д. С. Мальчикова, В. В. Яворська. — Стер. вид. — Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. — 372 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1617765
6. Державне антициклічне регулювання розвитку агропродовольчого сектора України: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Т. А. Кулаковська. — Одеса : Астропринт, 2019. — 392 с. https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1681078

Додаткові:

1. Бакуменко В. Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посібн. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К.: Міле- ніум, 2003. – 256 с.
2. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: монографія / В. Д. Бакуменко; редкол.: В. М. Князєв, П. І. Надолішній, М. І. Мельник та ін. – К.: Вид. УАДУ, 2000. – 328 с.
3. Василевська Т. Е. Етика в державному управлінні: (опор. конспект дистанц. курсу): навч. посібн. / Т. Е. Василевська. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 60 с.
4. Войтович Р. В. Ідеологія, технологія та стиль у державному управлінні: навч.-метод. посібн. / Р. В. Войтович. – К.: Вид. НАДУ, 2003. – 192 с.
5. Киричук В. В. Історія державного управління в Україні: навч. посібн. / В. В. Киричук, В. І. Тимцуник. – К.: Вид. УАДУ, 2001. – 244 с.
6. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку: навч. посібн. / кіл. авт.: Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, Н. Г. Плахотнюк та ін; за заг. ред. Н. Р. Нижник. – К.; Івано-Франківськ: ЗАТ "Нічлава", 2003. – 288 с.
7. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку: ннавч. посібн. / кіл. авт.: Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, Н. Г. Плахотнюк та ін.; за заг. ред. Н. Р. Нижник. – К.; Івано-Франківськ: ЗАТ "Нічлава", 2003. – 288 с.
8. Тенденції розвитку цивілізацій у контексті глобалізації: навч. посіб. – 3-тє вид., стереотип. / О.І. Павлов. – Одеса: Фенікс, 2015. – 288 с.
9. Тимцуник В. І. Реформування системи влади та державного управління в УРСР (1953 – 1964 рр.): монографія / В. І. Тимцуник; наук. ред. Н. Р. Нижник. – К.: Вид. НАДУ, 2003. – 400 с.
10. Офіційний веб-портал «Законодавство України» https://zakon.rada.gov.ua/laws
11. Урядовий портал https://www.kmu.gov.ua/

12. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України https://minjust.gov.ua/
13. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.
14. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua.
15. Офіційний сайт –законодавча база «Ліга». URL: www.liga.com.ua.

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, Корпоративному кодексу ОНТУ, Кодексу академічної доброчесності ОНТУ, Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ, Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) в ОНТУ, вимог ISO 9001:2015 та роботодавців.

Викладач __*ПІДПИСАНО*__ Олександр ПАВЛОВ

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Національної та міжнародної економіки

Протокол від «26»__08__2026 р. № 1

Завідувач кафедри __*ПІДПИСАНО*__ Тетяна КУЛАКОВСЬКА

ПОГОДЖЕНО:
Гарант ОП *«Економіка»*
д.е.н., професор __*ПІДПИСАНО*__ Олександр ПАВЛОВ